

INWESTYCJA	Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy przyłączeniowej 4,08kWp na dachu budynku Zespołu Szkół w Sabniach.
------------	--

OBIEKT	Zespół Szkół w Sabniach ul. Słoneczna 1, 08-331 Sabnie
--------	--

INWESTOR	Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie
----------	---

BIURO PROJEKTOWE	OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiałka 9 09-411 Płock
------------------	--

RODZAJ OPRACOWANIA	PROJEKT BUDOWLANO-WYKONAWCZY
--------------------	------------------------------

FUNKCJA	Tytuł, imię, nazwisko	Nr uprawnień	Branża	Podpis
OPRACOWAŁ	mgr inż. Piotr Andrzejuk	nd.	elektryczna	
PROJEKTOWAŁ	mgr inż. Zbigniew Andrzejuk	438/Lb/77, 2012/Lb/72 i 2013/Lb/72	elektryczna	

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiłka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 2

2. Uprawnienia i przynależność do Izby Budowlanej Projektanta – branża elektryczna

DUPLIKAT

Nr ewid. 438/Lb/77

**STWIERDZENIE PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO
do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie**

Na podstawie § 4 ust. 2, § 7 i § 13 ust. 1 pkt 4 lit. d rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie /Dz. U. Nr 8 poz. 46 / - stwierdza się, że

Obywatel

Zbigniew Stanisław ANDRZEJUK

magister inżynier elektryk

urodzony dnia

5 maja 1944 r. w Wólce Dobryńskiej

posiada przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania samodzielnych funkcji

PROJEKTANTA

w specjalności

**instalacyjno - inżynierskiej
w zakresie instalacji elektrycznych**

Obywatel

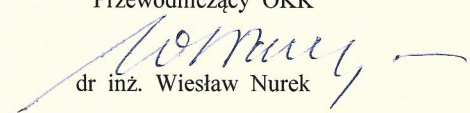
Zbigniew Stanisław ANDRZEJUK

jest upoważniony do:

- 1 / sporządzania projektów instalacji elektrycznych,
- 2/ w budownictwie osób fizycznych – do kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstrukcyjnych elementów instalacji oraz oceniania i badania stanu technicznego instalacji elektrycznych.

Oryginał decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych podpisał z up. Wojewody Z-ca Dyrektora Wydziału mgr Wiesław Tarnas. Pieczęć okrągła z Godłem Państwa i napisem w otoku: WOJEWODA LUBELSKI
Duplikat decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych wydano na podstawie dokumentów posiadanych w archiwum Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.

Przewodniczący OKK

dr inż. Wiesław Nurek

Lublin 25.11.2015r.

DUPLIKAT

Nr 2013/Lb/92

**DECYZJA O STWIERDZENIU PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO
do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie**

Na podstawie § 4 ust. 2 i § 13 ust. 1 pkt 4 lit. d rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie /Dz. U. Nr 8 poz. 46 / - stwierdza się, że:

Obywatel (ka)

Zbigniew-Stanisław ANDRZEJUK

/ imię i nazwisko /

magister inżynier elektryk

/ tytuł naukowy – zawodowy /

urodzony (a) dnia

5 maja 1944 r. w Wólce Dobryńskiej

posiada przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania samodzielnych funkcji

PROJEKTANTA

/ rodzaj i funkcja /

w specjalności

instalacyjno - inżynierskiej

/ rodzaj specjalności techniczno-budowlanej /

w zakresie

sieci energetyczne

/ specjalizacja zawodowa /

Obywatel (ka) **Zbigniew-Stanisław ANDRZEJUK** jest upoważniony (a) do:

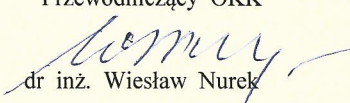
/ imię i nazwisko /

- 1 / sporządzania projektów sieci – obejmujących napowietrzne i kablowe linie energetyczne, stacje i urządzenia elektroenergetyczne.

Oryginał decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych podpisał z up. Wojewody Lubelskiego Z-ca Dyrektora Wydziału Gospodarki Przestrzennej inż. Piotr Matyś. Pieczęć okrągła z Godłem Państwa i napisem w otoku: Urząd Wojewódzki w Lublinie, w otoku liczba 1.

Duplikat decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych wydano na podstawie dokumentów posiadanych w archiwum Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.

Przewodniczący OKK

dr inż. Wiesław Nurek

Lublin 25.11.2015r.

Lublin, dnia 23. X. 1992 r.

DUPLIKAT

Nr 2012/Lb/92

DECYZJA O STWIERDZENIU PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO
do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie § 5 ust. 1, § 7 i § 13 ust. 1 pkt 4 lit. d rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie /Dz. U. Nr 8 poz. 46/ stwierdza się, że:

Obywatel (ka)

Zbigniew-Stanisław ANDRZEJUK

/ imię i nazwisko /

magister inżynier elektryk

/ tytuł naukowy – zawodowy /

urodzony (a) dnia

5 maja 1944 r. w Wólce Dobryńskiej

posiada przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania samodzielnych funkcji

KIEROWNIKA BUDOWY I ROBÓT

/ rodzaj i funkcja /

w specjalności

instalacyjno - inżynierskiej

/ rodzaj specjalności techniczno-budowlanej /

w zakresie

sieci i instalacji elektrycznych

/ specjalizacja zawodowa /

Obywatel (ka) **Zbigniew-Stanisław ANDRZEJUK** jest upoważniony (a) do:

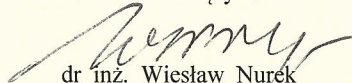
/ imię i nazwisko /

- 1 / kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy i robót, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstrukcyjnych elementów sieci i instalacji oraz oceniania i badania stanu technicznego w zakresie sieci i instalacji elektrycznych - obejmujących instalacje elektryczne, napowietrzne i kablowe linie energetyczne, stacje i urządzenia elektroenergetyczne.

Oryginał decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych podpisał z upoważnienia Wojewody Lubelskiego Z-ca Dyrektora Wydziału Gospodarki Przestrzennej inż. Piotr Matyś. Pieczęć okrągła z Godłem Państwa i napisem w otoku: Urząd Wojewódzki w Lublinie, w otoku liczba 1.

Duplikat decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych wydano na podstawie dokumentów posiadanych w archiwum Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.

Przewodniczący OKK

dr inż. Wiesław Nurek

Lublin 25.11.2015r.

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

LUB-2K4-IFF-4PK *

Pan Zbigniew Stanisław Andrzejuk o numerze ewidencyjnym LUB/IE/4032/02
adres zamieszkania Kiwerskiego 3/24, 20-240 Lublin
jest członkiem Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2016-12-01 do 2017-11-30.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2016-11-16 roku przez:

Wojciech Szewczyk, Przewodniczący Rady Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiąłka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 3

3. Spis zawartości

1. Strona tytułowa
2. Uprawnienia i przynależność do Izby Budowlanej Projektanta – branża elektryczna
3. Spis zawartości
4. Oświadczenie Projektanta
5. Opis techniczny
6. Bezpieczeństwo i Ochrona Zdrowia - Informacja
7. Obliczenia techniczne
8. Zestawienie podstawowych materiałów
9. Część graficzna
  - E-01 – Projekt zagospodarowania działki
  - E-02 – Rzut połaci dachowej
  - E-03 – Elewacja południowa
  - E-04 – Przekrój poprzeczny
  - E-05 – Schemat strukturalny zasilania

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiłka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 4

4. Oświadczenie

OŚWIADCZENIE

Działając zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994r. oświadczam, że projekt budowlano – wykonawczy instalacji fotowoltaicznej pt.:

**„Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy przyłączeniowej 4,08kWp
na dachu Zespołu Szkół w Sabniach”**

został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Projektant - branża elektryczna:	mgr inż. Zbigniew Andrzejuk upr. bud. nr 438/Lb/77, 2012/Lb/72 i 2013/ Lb/72	
Asystent projektanta - branża elektryczna:	mgr inż. Piotr Andrzejuk	
Data opracowania:	grudzień 2015r	

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiąłka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 5

5. Opis techniczny

5.1 Podstawa opracowania

- zlecenie Zamawiającego,
- inwentaryzacja budynku,
- inwentaryzacja instalacji elektrycznej w budynku,
- obowiązujące normy, przepisy oraz zasady wiedzy technicznej

5.2 Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt budowlano-wykonawczy instalacji fotowoltaicznej wraz z przyłączeniem jej do istniejącej instalacji elektrycznej nN 0,4kV.

5.3 Zakres opracowania

- montaż tras kablowych,
- przebudowa rozdzielnic elektrycznych,
- montaż paneli fotowoltaicznych,
- montaż inwerterów fotowoltaicznych DC/AC.

5.3 Podstawowe dane techniczne projektowanych urządzeń

Panel fotowoltaiczny 255W:

- moc maksymalna - $P_{max} = 255W$,
- napięcie obwodu otwartego – $V_{oc} = 38,3V$,
- prąd zwarcia – $I_{sc} = 8,85A$,
- napięcie przy mocy maksymalnej – $V_{mpp} = 30,55V$,
- prąd przy mocy maksymalnej – $I_{mpp} = 8,35A$,
- współczynnik temperaturowy, prądowy – $\alpha_T = +0,05\%/^{\circ}C$,
- współczynnik temperaturowy, napięciowy – $\beta_T = -0,34\%/^{\circ}C$,
- współczynnik temperaturowy, mocy – $\gamma_T = -0,41\%/^{\circ}C$.

Inwerter fotowoltaiczny DC/AC:

- moc maksymalna inwertera $P_{max.inv} = 2 \times 3200W$
- maksymalne napięcie wejściowe DC – $U_{max.inv} = 550V$
- minimalne napięcie MPPT – $U_{mppt.min} = 150V$
- maksymalne napięcie MPPT – $U_{mppt.max} = 500V$
- nominalne napięcie pracy inwertera - $U_{nom} = 150-500V$
- liczba niezależnych MPPT – 2

5.4 Panele fotowoltaiczne

Panele (ogniwa) fotowoltaiczne są to urządzenia elektryczne, w których przy wykorzystaniu zjawiska fotoelektrycznego zachodzi bezpośrednia przemiana promieniowania świetlnego w energię elektryczną. Przedmiotowa instalacja będzie składać się ze **16szt.** paneli fotowoltaicznych o mocy **255Wp** każdy. Łączna moc zainstalowana po stronie DC projektowanej instalacji fotowoltaicznej wynosi **4,08kWp**.

Po stronie DC panele fotowoltaiczne łączyć kablami solarnymi w podwójnej izolacji, odpornymi na promieniowanie UV. Końcówki kabli łączyć złączkami MC4. Połączenie to zapewnia wodoszczelność i odporność na promieniowanie UV. Na początku łańcucha paneli zastosować wkładki cylindryczne o charakterystyce gPV, która jednocześnie pełni funkcję rozłącznika w instalacji fotowoltaicznej. Wkładki należy montować na obu biegunach łańcucha. **Kategorycznie zabrania się stosowania modułowych wyłączników nadprądowych DC (prądy wsteczne) oraz wkładek topikowych o charakterystyce gR. Należy bezwzględnie zastosować wkładki cylindryczne/nożowe o charakterystyce gPV, przystosowane do pracy w sytemach fotowoltaicznych!** Dobór wkładek przedstawiono w obliczeniach technicznych.

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiąłka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 6

5.5 Inwerter fotowoltaiczny DC/AC

Inwerter (falownik) jest to urządzenie elektroenergetyczne służące do przekształcania prądu stałego na prąd zmienny, sinusoidalny o częstotliwości sieciowej równej 50Hz. W przypadku zaniku napięcia zasilania, inwerter automatycznie odłącza panele fotowoltaiczne od sieci, uniemożliwiając dostarczenie wyprodukowanej energii do sieci elektroenergetycznej. Przedmiotowa instalacja będzie składać się z **1szt.** inwertera fotowoltaicznego DC/AC.

Inwerter przyłączyć do istniejącej rozdzielni głównej budynku przewodem typu YDY. Dobór przewodów przedstawiono w obliczeniach technicznych.

5.6 Konstrukcja wsporcza

System konstrukcji wsporczej umożliwia zamocowanie modułów fotowoltaicznych na dachu. Zapewnia on stabilne mocowanie paneli poprzez profil nośny oraz system śrub dwugwintowych.

Konstrukcja wsporcza powinna być wykonana z profili ze stopu aluminium lub/oraz ze stali nierdzewnej, z wykorzystaniem elementów łącznych ze stali nierdzewnej. Konstrukcja wsporcza jak i sposób mocowania powinny być potwierdzone stosownymi obliczeniami wytrzymałościowymi (**waga paneli 16szt. $\times$ 18kg = 288kg**). Pokrycie dachu powinno być odizolowane od konstrukcji wsporczej za pomocą przekładek izolujących odpornych na działanie czynników atmosferycznych a dach wykonany z materiałów niepalnych.

Konstrukcja wsporcza oraz analiza wytrzymałości dachu pod naporem ciężaru paneli fotowoltaicznych nie wchodzi w zakres niniejszego opracowania.

5.7 Trasy kablowe

Projektowane przewody wewnątrz budynku należy układać na trasach kablowych wykonanych z listew elektroinstalacyjnych. Szerokość listew dobrana do ilości prowadzonych instalacji z zachowaniem min. 30% rezerwy w trasie. Trasy należy budować z prefabrykowanych odcinków. Do połączeń stosować fabryczny osprzęt połączeniowy, tj. kolana, trójniki, łuki, itp. Do mocowania tras należy stosować fabryczne wsporniki (ścienne i sufitowe), dobrane do miejsca montażu. Trasy należy budować w sposób umożliwiający „wkładanie” kabli, bez konieczności ich „przeciągania” (unikanie zamkniętych połączeń).

5.8 Tablice elektryczne

W celu zasilania energią elektryczną instalowanych urządzeń rozbudować istniejące tablice główne budynku o wyłączniki nadprądowy. Całość zgodnie z rysunkiem E-05.

5.9 Instalacja odgromowa, przeciwprzepięciowa i połączeń wyrównawczych

Budynek posiada instalację odgromową. W przypadku braku możliwości zachowania wymaganego odstępu izolacyjnego od zwodów poziomych, konstrukcję wsporczą oraz wszystkie przewodzące elementy instalacji fotowoltaicznej należy podłączyć do istniejących zwodów instalacji odgromowej.

Aby uchronić projektowaną instalację fotowoltaiczną przed przepięciami łączeniowymi oraz pochodzącymi, od wyładowań atmosferycznych bezpośrednich i pośrednich, należy zainstalować ochronniki przepięci typu 1+2 (B+C) po stronie DC oraz typu 1+2 (B+C) po stronie AC. **Kategorycznie zabrania się stosowania ochronników przepięci AC po stronie DC oraz DC po stronie AC. Bezwzględnie należy zastosować ochronniki przepięci dedykowane do instalacji fotowoltaicznych, zbudowane z wykorzystaniem iskierników gazowych o bardzo wysokiej rezystancji (ok. 10GΩ) (strona DC).**

Dobór ochronników przepięci przedstawiono w obliczeniach technicznych.

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiałka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 7

5.10 Ochrona przeciwporażeniowa

Ochronę przeciwporażeniową w sieci elektrycznej zapewnić w oparciu o wymagania normy PN-HD-60364-4-41 dla istniejącego układu sieciowego. Ochrona przeciwporażeniowa przed dotykiem bezpośrednim realizowana jest poprzez zadziałanie wyłącznika różnicowoprądowego. Ochrona przy uszkodzeniu zapewniona będzie przez samoczynne wyłączenie zasilania oraz przez zastosowanie urządzeń w II klasie ochronności.

Przed przekazaniem instalacji do eksploatacji bezwzględnie uzyskać pozytywne wyniki pomiarów skuteczności ochrony przeciwporażeniowej przed dotykiem bezpośrednim i przy uszkodzeniu.

Wszystkie skrzynki połączeniowej instalacji PV powinny mieć tabliczkę ostrzegawczą informacją, że części czynne wewnątrz skrzynek mogą być wciąż pod napięciem, mimo odłączenia od falowników PV.

5.11 Uwagi końcowe

Ze względu na wartość pieniężną instalacji fotowoltaicznej budynek powinien być ubezpieczony od skutków pożaru i innych zdarzeń losowych w tym następstw wyładowań atmosferycznych.

Pomiar energii elektrycznej nie wchodzi w zakres niniejszego opracowania.

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiłka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 8

6. Bezpieczeństwo i Ochrona Zdrowia - Informacja

TEMAT OPRACOWANIA: **Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy przyłączeniowej 4,08kWp na dachu Zespołu Szkół w Sabniach**

ADRES OBIEKTU :   **ul. Słoneczna 1
08-331 Sabnie**

INWESTOR :   **Gmina Sabnie
ul. Główna 73
08-331 Sabnie**

Projektant - branża elektryczna:	mgr inż. Zbigniew Andrzejuk upr. bud. nr 438/Lb/77, 2012/Lb/72 i 2013/ Lb/72	
Asystent projektanta - branża elektryczna:	mgr inż. Piotr Andrzejuk	
Data opracowania:	grudzień 2015r	

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiłka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 9

6.1 Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów

Zakres robót:

- a) budowa instalacji fotowoltaicznej składającej się z następujących elementów:
  - konstrukcji stalowych do montażu paneli fotowoltaicznych, posadowionych na dachu budynku,
  - paneli fotowoltaicznych,
  - inwertera,
  - układów pomiarowych energii elektrycznej – **wg oddzielnego opracowania**,
  - okablowania prądu stałego (DC) i przemiennego (AC)

Kolejność realizacji:

- a) wytyczenie lokalizacji urządzeń,
- b) posadowienie paneli,
- c) posadowienie inwertera i skrzynek przyłączeniowych,
- d) trasowanie i ułożenie okablowania,
- e) pomiary i próby odbiorcze, uruchomienie

6.2 Wykaz istniejących obiektów budowlanych

n/d

6.3 Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

W trakcie wykonywania robót istnieje zagrożenie:

- a) stłuczeniem,
- b) skaleczeniem,
- c) porażeniem prądem elektrycznym,
- d) poparzeniem,
- e) upadkiem.

W trakcie wykonywania robót należy zwrócić szczególną uwagę na urządzenia pod napięciem.

Każdorazowo potwierdzić brak napięcia w podłączanych: inwerterach, ogniwach fotowoltaicznych, rozdzielnicach elektrycznych.

Zwraca się uwagę, że projektowane urządzenia w czasie pracy zasilane będą dwustronnie (rozdzielnicą nN, inwertery DC/AC).

WSZYSTKIE PRACE PRZY INWERTERZE, OGNIWACH FOTOWOLTAICZNYCH, NALEŻY BEZWZGLĘDNIE WYKONYWAĆ ZGODNIE Z INSTRUKCJĄ INSTALACJI INWERTERA I OGNIW FOTOWOLTAICZNYCH. INSTALACJA I KONSERWACJA URZĄDZEŃ ŚCIŚLE WEGŁUG PROCEDUR UJĘTYCH W ODPOWIEDNICH INSTRUKCJACH!

NIEPRZESTRZEGANIE PROCEDUR GROZI ŚMIERTELNYM PORĄŻENIEM PRĄDEM ELEKTRYCZNYM RÓWNIEŻ OD STRONY DC (NAPIĘCIE DO 1kV).

Czynności przewidywane w trakcie budowy należy sklasyfikować względem ryzyka i zastosować przewidziane odpowiednimi przepisami zabezpieczenia.

6.4 Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

Przed przystąpieniem do robót należy zapoznać pracowników z zakresem stanowiskowym prac, wskazać miejsca występowania zagrożeń oraz dokonać szkolenia w zakresie BHP na stanowisku pracy i potwierdzić na piśmie przeprowadzenie szkolenia.

Pracownicy zatrudnieni przy montażu powinni:

- a) posiadać aktualne badania lekarskie,
- b) posiadać odpowiednie zaświadczenia kwalifikacyjne kategorii E, P, D (w zależności od rodzaju wykonywanych prac),

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiółka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 10

- c) posiadać zaświadczenie szkolenia okresowego BHP,
- d) posiadać certyfikat upoważniający do wykonywania instalacji fotowoltaicznych wydany przez Urząd Dozoru Technicznego.

6.5 Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniającym bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń

Roboty montażowe muszą być wykonywane zgodnie z zasadami ustalonymi w przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach i instalacjach elektroenergetycznych, opublikowanych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 17 września 1999r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych. (Dz. U. 1999 nr 80 poz. 912). W szczególności należy zwrócić uwagę na:

- a) poprawne przygotowanie, zabezpieczenie i oznakowanie miejsca pracy,
- b) wyłączenie urządzeń, przy których będą wykonywane prace z ruchu (pozbawienie napięcia),
- c) uniemożliwienie dokonania zmian środków ochrony i zabezpieczeń przez osoby nieupoważnione,
- d) wykonywanie prac przez co najmniej dwie osoby,
- e) zastosowanie narzędzi i sprzętu ochronnego, posiadającego aktualne świadectwa i oznaczenia prób okresowych w zakresie określonym w Polskich Normach i dokumentacji producenta,
- f) sprawdzenie stanu technicznego narzędzi pracy i sprzętu ochronnego bezpośrednio przed jego użyciem
- g) sprawdzenie poprawności wykonywania przerw izolacyjnych w obwodach wyłączanych spod napięcia
- h) zastosowanie zabezpieczeń przed przypadkowym załączeniem napięcia,
- i) sprawdzenie braku napięcia w wyłączonym obwodzie,
- j) uziemienie wyłączanego obwodu.

Prace powinny być wykonywane na podstawie polecenia pisemnego. Polecenie powinno zawierać:

- a) zakres, rodzaj, miejsce i termin wykonywania prac,
- b) środki i warunki bezpiecznego wykonania prac,
- c) liczbę pracowników skierowanych do pracy,
- d) dane osobowe (wraz ze stanowiskiem służbowym) pracowników odpowiedzialnych za organizację i wykonanie pracy, pełniących funkcję: koordynującego, dopuszczającego, kierującego robotami,
- e) planowanie przerwy w pracy.

Prace rozruchowe i próby techniczne urządzeń i instalacji powinny być prowadzone zgodnie z wymaganiami Polskich Norm, obowiązujących przepisów, instrukcji, wytycznymi inwestora oraz zasadami wiedzy technicznej i tzw. sztuki budowlanej.

6.6 Przepisy związane

- a) Ustawa z dnia 7 lipca 1999r. – Prawo budowlane z późniejszymi zmianami,
- b) Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997r. – Prawo energetyczne z późniejszymi zmianami,
- c) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 września 1999r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych (Dz. U. 1999 nr 80 poz. 912)
- d) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003r. (Dz. U. nr 47 poz. 401) w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlanych.

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiąłka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 11

7. Obliczenia techniczne

7.1 Dobór ilości paneli fotowoltaicznych

$$L_{\max} = \begin{cases} \frac{U_{\max.\text{inv}}}{V_{\text{oc}(-25^{\circ}\text{C})}} = 12 \\ \frac{U_{\max.\text{inv}}}{V_{\text{oc}(-10^{\circ}\text{C})}} = 13 \\ \frac{U_{\text{mppt.max}}}{V_{\text{mpp}(-15^{\circ}\text{C})}} = 14 \end{cases},$$

gdzie:

- $U_{\max.\text{inv}} = 550\text{V}$ – napięcie maksymalne dla inwertera,
- $U_{\text{mppt.max}} = 500\text{V}$ – napięcie maksymalne dla każdego MPPT inwertera,
- $V_{\text{oc}(T_m)} = V_{\text{oc}} \times \left[1 + (T_m - 25) \times \frac{\beta_T}{100} \right]$ – napięcie jałowe panelu fotowoltaicznego w temperaturze T_m ,
- V_{oc} – napięcie pojedynczego panelu fotowoltaicznego,
- β_T – współczynnik temperaturowy napięciowy.

Maksymalna dopuszczalna ilość paneli fotowoltaicznych w 1 łańcuchu inwertera wynosi 12.

$$L_{\min} = \frac{U_{\text{mppt.min}}}{V_{\text{mpp}(70^{\circ}\text{C})}} = 6$$

Minimalna dopuszczalna ilość paneli fotowoltaicznych w 1 łańcuchu inwertera wynosi 6.

$$L_{\text{obw}} = \frac{I_{\max.\text{inv}}}{I_{\text{sc}(70^{\circ}\text{C})}} \cong 2$$

- $I_{\max.\text{inv}}$ – maksymalne natężenie prądu inwertera przypadające na jedno MPPT.

Zgodnie z powyższym całość paneli fotowoltaicznych dzielię na 2 MPPT po 8 paneli fotowoltaicznych.

7.2 Dobór zabezpieczeń

Zabezpieczenia łańcuchów paneli fotowoltaicznych

Prąd znamionowy zabezpieczenia:

$$1,4 \times I_{\text{sc}} \leq I_n \leq 0,9 \times I_{\text{rew.}} \approx 2,4 \times I_{\text{sc}}$$

gdzie:

- I_{sc} – znamionowy prąd zwarcia ogniwa fotowoltaicznego w warunkach STC,
- $I_{\text{rew.}}$ – maksymalny dopuszczalny prąd wsteczny (rewersyjny) modułu PV,
- I_n – prąd znamionowy bezpiecznika.

Zgodnie z powyższym:

$$12,54\text{A} \leq I_n \leq 21,5\text{A}$$

Napięcie znamionowe zabezpieczenia:

$$U_n \geq 1,2 \times V_{\text{oc}} \times L_m$$

gdzie:

- V_{oc} – napięcie pojedynczego ogniwa fotowoltaicznego,
- L_m – liczba ogniw fotowoltaicznych w łańcuchu.

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiąłka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 12

Zgodnie z powyższym:

$$U_n \geq 366,24V$$

Dobieram wkładkę bezpiecznikową cylindryczną o prądzie znamionowym 15A, napięciu znamionowym 500V i charakterystyce gPV.

Zabezpieczenia w rozdzielnicy głównej nN 0,4kV

Spodziewany prąd obciążenia linii inwerter – rozdzielnica główna nN 0,4kV:

$$I_B = \frac{P_n}{U_n \times \cos\varphi}$$

gdzie:

- I_B – spodziewany prąd obciążenia,
- P_n – moc czynna produkowana przez instalację fotowoltaiczną,
- U_n – napięcie znamionowe.

Zgodnie z powyższym:

$$I_B = 18,7A$$

Prąd znamionowy zabezpieczenia:

$$I_n \geq 1,25 \times I_B$$

Gdzie:

- I_n – prąd znamionowy zabezpieczenia,
- I_B – spodziewany prąd obciążenia,

Zgodnie z powyższym:

$$I_n \geq 23,38A$$

Dobieram wyłącznik nadprądowy o prądzie znamionowym 25A i charakterystyce B.

7.3 Dobór przewodów

Relacja inwerter – rozdzielnica główna nN 0,4kV

Minimalna wymagana długotrwała obciążalność prądowa przewodu:

$$I_Z \geq \frac{k_2 \times I_n}{1,45}$$

gdzie:

- I_Z – wymagana minimalna obciążalność prądowa linii,
- k_2 – współczynnik prądu zadziałania zabezpieczenia,
- I_n – prąd znamionowy zabezpieczenia

Zgodnie z powyższym:

$$I_Z \geq 25A$$

Dobieram przewód YDY3x4mm².

Relacja inwerter – panele fotowoltaiczne

Minimalny wymagany przekrój przewodu DC:

$$A = \frac{l \times P}{1\% \times U_n^2 \times \kappa_{Cu}}$$

gdzie:

- A – minimalny przekrój obliczeniowy żyły przewodu DC,
- l – długość łańcucha paneli fotowoltaicznych,
- P – moc przenoszona przez łańcuch paneli fotowoltaicznych,
- U – napięcie układu,

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiałka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 13

- κ_{Cu} – przewodność miedzi.

Zgodnie z powyższym:

$$A = 3,17 \text{ mm}^2$$

Dobieram przewód 4mm² lub większy.

7.4 Dobór ochronników przepięć

$$U_c > 1,2 \times U_{oc} \times L$$

gdzie:

- U_c – minimalne napięcie pracy ochronnika przepięć,
- U_{oc} – napięcie obwodu otwartego pojedynczego modułu fotowoltaicznego,
- L – liczba modułów fotowoltaicznych w łańcuchu.

Zgodnie z powyższym:

$$U_n \geq 366,24 \text{ V}$$

Zgodnie z powyższym dobieram ochronnik przepięć o napięciu znamionowym równym 500V typu 1+2 (B+C).

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiółka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 14

8. Zestawienie podstawowych materiałów

<u>L.p.</u>	<u>Materiał</u>	<u>Jedn.</u>	<u>Ilość</u>	<u>Uwagi</u>
1	Panel fotowoltaiczny	szt.	16	
2	Inwerter fotowoltaiczny	szt.	1	
3	Skrzynka z tworzywa termoutwardzalnego, bez wyposażenia	szt.	2	
4	Wkładka bezpiecznikowa 15A gPV	szt.	4	
5	Podstawa rozłączalna do wkładek cylindrycznych 10x38 gPV	szt.	4	
6	Ochronnik przepięć typu 1+2 DC	szt.	2	
7	Ochronnik przepięć typu 1+2 AC	szt.	1	
8	Wyłącznik nadprądowy B25A	szt.	1	
9	Przewód YDY3x4mm ²	mb	wg. potrzeb	
10	Przewód solarny PV4mm ²	mb	wg. potrzeb	
11	Złączki MC4	szt.	wg. potrzeb	
12	Przewód LgY6mm ²	mb	wg. potrzeb	
13	Elementy montażowe	kpl	1	

OPEUS Energia Sp. z o. o. ul. Kobiłka 9 09-411 Płock	Nazwa inwestora: Gmina Sabnie ul. Główna 73, 08-331 Sabnie	Nr arch.
	Projekt budowlano-wykonawczy	Strona: 15

9. Część graficzna

MAPA DO CELÓW PROJEKTOWYCH		
Oznaczenie kancelaryjne pracy geodezyjnej	G.6640.2697.2015	
Jednostka ewidencyjna	identyfikator	142907_2
	nazwa	Sabnie
Obwód ewidencyjny	identyfikator nazwa	142907_2.0017 Sabnie
	nr. działki	398
Arkusz mapy	7.179.32.01.3.1	Skala mapy 1:500
Nazwa układu	prostokątnych płaskich	2000/7
współrzędnych	wysokości	Kronsztadt 86
Treść mapy zasadniczej w obszarze oznaczonym kolorem zielonym, aktualna na dzień 03.12.2015 KW nie badano		

USŁUGI GEODEZYJNE
Marek Wierzbicki
08-304 Jabłonna Łęka/Buśny, Grudowski 74
tel. 663 732 817-25 787-15 97
NIP 823-107-47-93 REGON 712493968

STAROSTA SOKOŁOWSKI
Polewica 74-72 26 młodych dokumentów Został opracowany w wyniku
pracy geodezyjnych i kartograficznych, których rezultaty zawiera
operat techniczny wpisany do ewidencji materiałów państwowego
zawiesiu geodezyjnego i kartograficznego
Identyfikator ewidencyjny materiału
zasobu - operatu technicznego
Data wpisania operatu technicznego
do ewidencji materiałów zasobu
Imię, nazwisko i podpis osoby
reprezentującej organ

23.12.2015
Z up. Starosty
Alina Maliszewska
Kierownik Powiatowego Ośrodka
Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej

GEODETA UPRAWNIONY
Marek Wierzbicki
NIP 823-107-47-93
tel. 663 732 817

OPEUS Energia Sp. z o. o., ul. Kobiątka 9, 09-411 Płock			
Przedmiot rysunku:	Projekt zagospodarowania działki		
Adres obiektu:	ul. Steneczna 1, 08-331 Sabnie		
Inwestor:	Gmina Sabnie ul. Główna 73, 05-331 Sabnie		
Asystent projektanta:	mgr inż. Piotr Andrzejuk	-	
Asystent projektanta:	-	-	
Projektant:	mgr inż. Zbigniew Andrzejuk	438/Lb/77, 2012/Lb/92 i 2013/Lb/92	
Sprawdzający:	-	-	
Skala:	1:500	Data:	grudzień 2015
		Rys. nr:	E-01

1

2

3

1

2

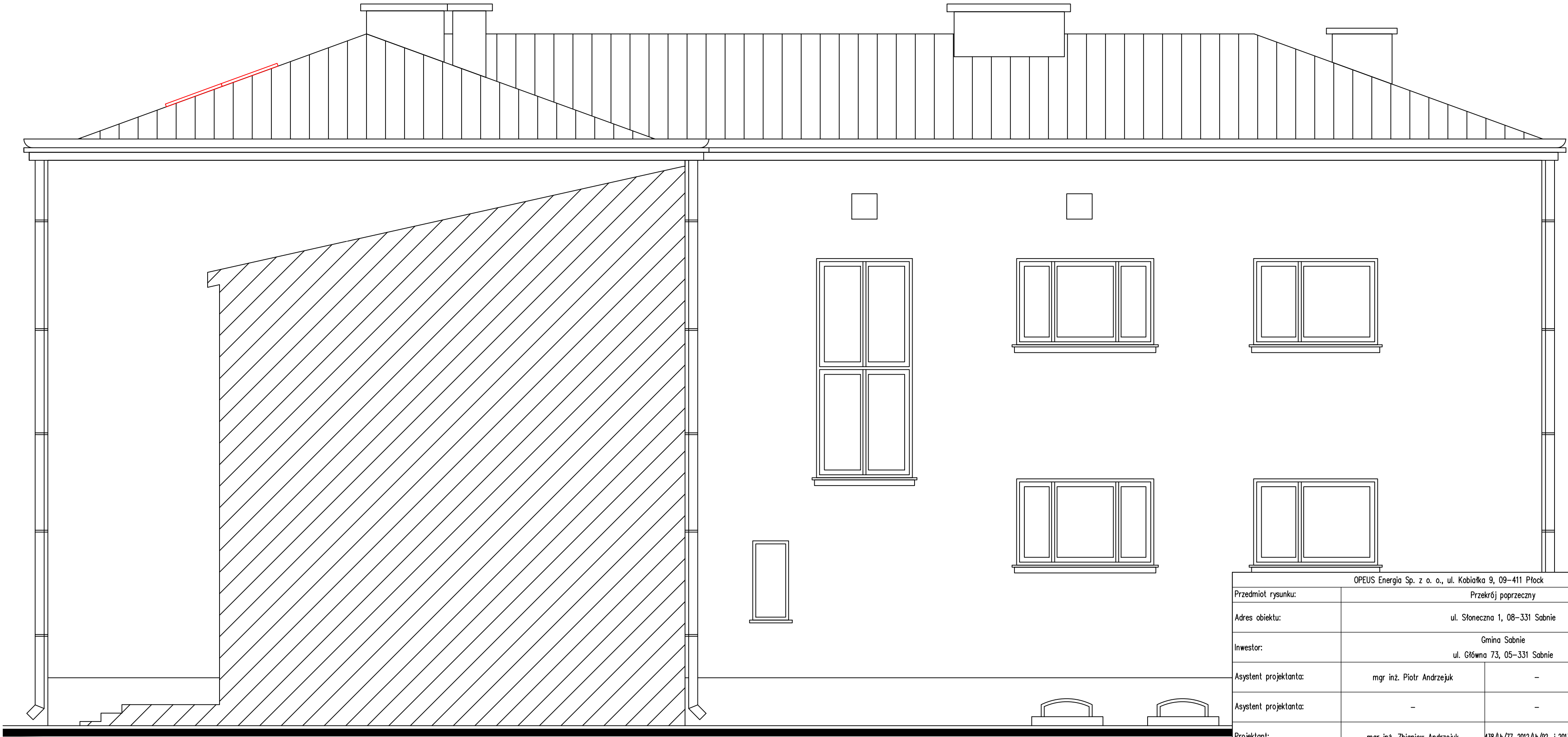
3

1

3

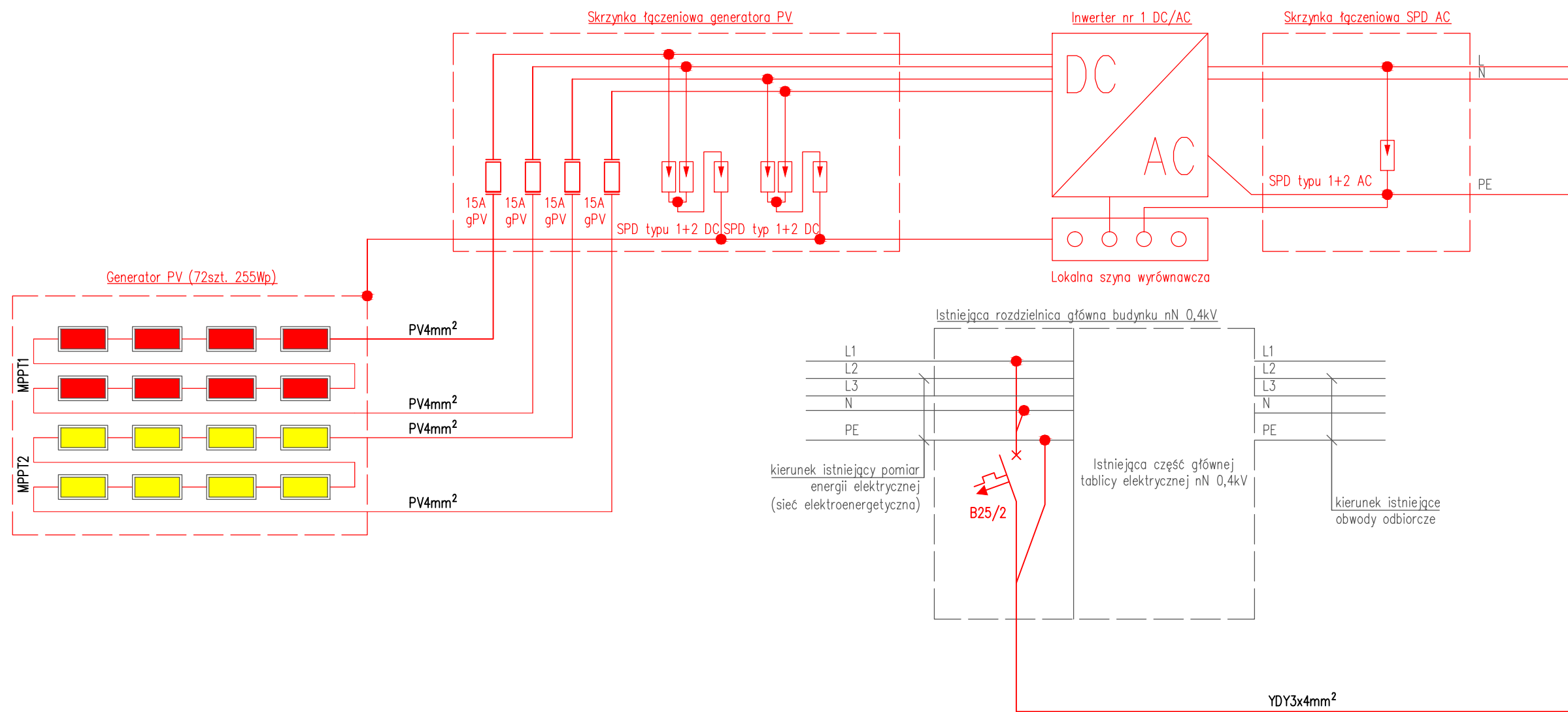
OPEUS Energia Sp. z o.o., ul. Kobiątka 9, 09-411 Płock			
Przedmiot rysunku:	Elewacja południowa		
Adres obiektu:	ul. Słoneczna 1, 08-331 Sabnie		
Inwestor:	Gmina Sabnie ul. Główna 73, 05-331 Sabnie		
Asystent projektanta:	mgr inż. Piotr Andrzejuk	-	
Asystent projektanta:	-	-	
Projektant:	mgr inż. Zbigniew Andrzejuk	438/Lb/77, 2012/Lb/92 i 2013/Lb/92	
Sprawdzający:	-	-	
Skala:	1:50	Data:	grudzień 2015
		Rys. nr:	E-03

OPEUS Energia Sp. z o. o., ul. Kobiątka 9, 09-411 Płock			
Przedmiot rysunku:	Przekrój poprzeczny		
Adres obiektu:	ul. Słoneczna 1, 08-331 Sabnie		
Inwestor:	Gmina Sabnie ul. Główna 73, 05-331 Sabnie		
Asystent projektanta:	mgr inż. Piotr Andrzejuk	-	
Asystent projektanta:	-	-	
Projektant:	mgr inż. Zbigniew Andrzejuk	438/Lb/77, 2012/Lb/92 i 2013/Lb/92	
Sprawdzający:	-	-	
Skala:	1:50	Data:	grudzień 2015
		Rys. nr:	E-04

OPEUS Energia Sp. z o. o., ul. Kobiątka 9, 09–411 Płock			
Przedmiot rysunku:	Schemat strukturalny zasilania		
Adres obiektu:	ul. Stoleczna 1, 08–331 Sabnie		
Inwestor:	Gmina Sabnie ul. Główna 73, 05–331 Sabnie		
Asystent projektanta:	mgr inż. Piotr Andrzejuk	–	
Asystent projektanta:	–	–	
Projektant:	mgr inż. Zbigniew Andrzejuk	438/Lb/77, 2012/Lb/92 i 2013/Lb/92	
Sprawdzający:	–	–	
Skala:	n/d	Data:	grudzień 2015
		Rys. nr:	E–05